

Complexnummer: 508725

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Zonheuvel

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

508726, 508727

Woonplaats

Doorn

Gemeente

Utrechtse Heuvelrug

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Amersfoortseweg 98, 3941 EP te Doorn

Complexomschrijving

Inleiding

De geschiedenis van de buitenplaats Zonheuvel begint in 1836 toen H.J. van Bennekom, eertijds burgemeester van Doorn, nabij het hoogste punt van de Heuvelrug een stuk grond van 37 hectare aankocht waarop ondermeer een boomgaard, een tuin en een kwekerij werden aangelegd. Evenwijdig aan de Amersfoortseweg werd een eenvoudig landhuis gebouwd van één bouwlaag onder een rieten kap, tegenwoordig onder de naam 'Klein Zonheuvel' bekend en is als rijksmonument beschermd. Dit huis vormt geen onderdeel van de huidige buitenplaats Zonheuvel en is zowel kadastraal als visueel hiervan gescheiden.

Omschrijving

Het complex van de BUITENPLAATS ZONHEUVEL betreft die objecten die na 1894, toen de buitenplaats in handen van mr. J.M.W. van der Poorten Schwartz kwam, werden gebouwd. Van der Poorten Schwartz was rond de eeuwwisseling een succesvol schrijver in Engeland onder de pseudoniem Maarten Maartens. Hij liet in 1901, gedeeltelijke naar eigen ontwerp, een landhuis bouwen. Qua stijl is het huis geïnspireerd op het kasteel Zuilensteij bij Leersum, dat Schwartz voordat hij Zonheuvel aankocht enige tijd in bezit heeft gehad.

Het landhuis, dat op enige afstand van de openbare weg ligt, staat met de achtergevel (westen) naar de Amersfoortseweg gekeerd en is via een oprijlaan ten oosten van het huis te bereiken. Tussen het huis en de Amersfoortseweg bevond zich oorspronkelijk een hertenkamp, terwijl aan de oostzijde van het huis een geometrische Franse tuin in de stijl van Le Notre werd aangelegd. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hertenkamp is inmiddels geheel verdwenen, terwijl van de geometrische tuin alleen de hoofdvorm te zien is.

In 1902 is langs de oprijlaan een koetshuis met woning, garage en poort gebouwd, gedeeltelijk naar ontwerp van Schwartz. Het landhuis, dat sinds 1915 de naam Maarten Maartenshuis draagt, doet sinds enige jaren dienst als hoofdgebouw van een opleidingsinstituut dat het terrein thans in bezit heeft. Vanwege de behoefte voor klaslokalen en slaapvertrekken zijn achter op het terrein in de loop van de tijd enige bijgebouwen gebouwd.

De voormalige buitenplaats Zonheuvel omvat de volgende, voor bescherming in aanmerking komende complexonderdelen:

1. landhuis
2. poortgebouw annex koetshuis

Waardering

De voormalige buitenplaats de Zonheuvel is van cultuurhistorische waarde vanwege de ontstaans- en bewoningsgeschiedenis alsmede van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van buitenplaats uit het begin van de twintigste eeuw. De tuin van het complex valt buiten de bescherming maar heeft wel belangrijke aanvullende waarde.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508726

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 september 1998
Kadaster deel/nr	82796/80

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Doorn	Utrechtse Heuvelrug	Utrecht					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Amersfoortseweg	96			3941 EP	Doorn		
Amersfoortseweg	98			3941 EP	Doorn		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>			
Doorn	B			2871			

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 2

Een evenwijdig langs de oprijlaan gelegen POORTGEBOUW op U-vormige plattegrond van één bouwlaag onder een samengesteld zadeldak. Op de dakschilden zijn enkele dakkapellen onder schilddakje gezet. Het koetshuis heeft een asymmetrische opzet waarbij de poort rechts van de middenas is gesitueerd. De poort kan door middel van een dubbele houten deur worden afgesloten. De poort wordt door een licht risalerend bouwvolume van één as breed geaccentueerd en heeft een tweede bouwlaag onder een schilddak waarvan de nok haaks op het hoofdvolume staat. De vleugels zijn naar de oprijlaan gekeerd.

De in baksteen uitgevoerde gevels zijn voorzien van roedenvensters met schuif- en draairamen met luiken die onregelmatig geplaatst zijn. De kort zijden van de vleugels hebben een trapgevelbeëindiging gekregen en zijn voorzien van sierankers. De gevelindeling is nagenoeg origineel. Belangrijkste wijzigingen zijn de verbreding van de voormalige koetsdeuren, links en rechts van de poort. Ook in de achter- en zijgevels is de vensterindeling op sommige plaatsen gewijzigd. Bouwsporen zijn zichtbaar.

De bescherming van het poortgebouw richt zich uitsluitend op het exterieur.

Waardering

Het poortgebouw van de buitenplaats Zonheuvel is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een poortgebouw alsmede van ensemblewaarde in relatie tot het landhuis.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Bijgebouwen kastelen enz.

Bijgebouw

Monumentnummer*: 508727

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 september 1998
Kadaster deel/nr	82796/66

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Doorn	Utrechtse Heuvelrug	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Doorn	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doorn	B			2871

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 1

Vrijstaand LANDHUIS in neorenaissance stijl van twee bouwlagen met souterrain op vrijwel rechthoekige plattegrond gedekt onder een met Hollandse pannen gedekt samengesteld zadeldak met de nok evenwijdig aan de Amersfoortseweg. De gevels zijn in baksteen uitgevoerd, waarin voornamelijk acht- en zesruitsvensters voorzien van persiennes. Het hoofdvolume van het landhuis is aan de oost- of voorzijde zes vensterassen breed. De middenas, waarop de hoofdingang is geplaatst, is door een in- en uitzwenkende topgevel bekroond. De ingang heeft een neobarokke, natuurstenen omlijsting met getoste pilasters die een getoogd fronton dragen. De lijst van het fronton wordt aan de bovenzijde doorbroken door kleiner timpaan, waarin een reliëf is gezet, bestaande uit een stralende zon in een blauw veld boven een heuvel. Voor de ingang bevindt zich een hardstenen trap die aan de onderzijde naar buiten uitzwenkt. Aan de linkerkant van de ingangspartij is een trapgevelpartij van twee vensterassen breed. De trapgevel wordt door een sculptuur van een leeuw met wapenschild bekroond. Rechts van de ingang heeft de gevel een rechte lijstbeëindiging gekregen ter breedte van twee vensterassen. Tegen de zijgevels van het hoofdvolume is een klein bouwvolume gezet van één bouwlaag onder een afgeplat schilddak, waarop een smeedijzeren hekwerk is bevestigd. Voor de linker aanbouw is een hardstenen trap geplaatst conform de trap voor de hoofdingang.

De west- of achtergevel, die naar de Amersfoortseweg is gekeerd, heeft een hoofdvolume van zes vensterassen breed, waarbij de linkertravee is opgetrokken tot een vier verdieping tellende torenpartij onder afgeplat tentdak, waarop een lantaarn op vierkante grondvorm is gezet. De lantaarn heeft een in- en uitzwenkend tentdak bekroning gekregen. De twee vensterassen rechts van de toren hebben een trapgevelbeëindiging gekregen. Hiervoor is een bordes met trap geplaatst. Twee dubbele terrasdeuren geven toegang tot het bordes. De tweede vensteras van rechts heeft een uitzwenkende topgevelbeëindiging boven een doorlopende daklijst. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechterzijgevel met torenpartij heeft twee vensters in de vierde bouwlaag. De linkerzijgevel bestaat uit een trapgevel van twee vensterassen breedte. De trapgevel wordt door een sculptuur van een leeuw met wapenschild bekroond. Rechts hiervan bevindt zich de eerder genoemde aanbouw van één bouwlaag waarop een balkon.

De indeling van het huis is nauwelijks gewijzigd. Oorspronkelijk waren de meeste vertrekken van het landhuis verfraaid met objecten uit de omvangrijke kunstverzameling van Schwartz', bestaande uit ondermeer antieke meubels, wandschilderingen en diverse interieuronderdelen zoals schouwen en een koorhek. Tegenwoordig bevinden zich in het huis op de bel-etage een aantal kamers die naar de wens van de erven Schwartz intact zijn gelaten. Hier bevinden zich enkele stijlkamers met voornamelijk zeventiende en achttiende eeuwse meubels en kunstvoorwerpen. De voormalige studeerkamer, boudoir, salon, huis- en eetkamer verkeren in originele staat. Van belang zijn de schouwen, lambrizeringen en stucplafonds.

Waardering

Het landhuis Zonheuvel, tegenwoordig bekend onder de naam Maarten Maartenshuis, is van grote cultuurhistorische waarde vanwege de opmerkelijke bewoningsgeschiedenis alsmede van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een bouwtype en bouwstijl en gave interieurelementen. Tevens van ensemblewaarde in relatie met het poortgebouw en van belang vanwege de markante ligging op een hoog punt van de Heuvelrug.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument